

University of Groningen

Stemmen op afstand?

Munneke, S.A.J.

Published in:
De Gemeentestem

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2017

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Munneke, S. A. J. (2017). Stemmen op afstand? *De Gemeentestem*, 2017(7463), 863. Artikel Gst. 2017/164.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Stemmen op afstand?

Gst. 2017/164

Redactioneel

Mag een gemeenteraadslid dat in het buitenland is, via Skype of een *conference call* deelnemen aan een belangrijke stemming in een raadsvergadering waar hij of zij niet fysiek aanwezig kan zijn? Het is een vraag die, zeker als het 'er politiek om spant', grote consequenties kan hebben. De Gemeentewet geeft geen expliciet antwoord, en heeft, op enkele hoofdregels na, de wijze van stemming aan de raad overgelaten. Deze kan bij een hoofdelijke stemming in beginsel dus zelf kiezen of gestemd wordt door middel van handopsteken, zitten en opstaan, etc., en heeft ook bij een geheime stemming de mogelijkheid zelf te kiezen op welke wijze deze plaatsvindt, waaronder ook de mogelijkheid valt elektronisch te stemmen. Toch zal, ondanks deze ruimte, uit het samenstel van bepalingen in de Gemeentewet moeten worden afgeleid, dat stemmen op afstand door bepaalde raadsleden niet tot de mogelijkheden behoort.

Voor de hoofdelijke stemming bepaalt art. 32 lid 2 Gemw dat *ieder ter vergadering aanwezig lid* dat zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, verplicht is zijn stem voor of tegen uit te brengen. In de Memorie van antwoord bij de totstandkoming van de Gemeentewet 1994 gaf de regering daarover nader uitleg: "Het begrip 'ter vergadering aanwezig zijn' duidt op het lijfelijk in de vergadering aanwezig zijn en niet alleen op het getekend hebben van de presentielijst." (*Kamerstukken II 1988/89, 19403, 10, p. 148*). Stemmen kan dus alleen in de vergadering door personen die daar fysiek aanwezig zijn. Voor de schriftelijke stemming is in art. 31 Gemw voorgeschreven dat onder het uitbrengen van een stem wordt verstaan: het inleveren van een behoorlijk ingevuld stembriefje (art. 31 lid 2 Gemw). Ook dit veronderstelt lijfelijke aanwezigheid in de raadsvergadering.

Voor die fysieke aanwezigheid bij een stemming zijn goede redenen, zelfs in tijden waarin het elektronisch vergaderen op andere plaatsen tot een volwaardige vergadervorm is geworden. Twee redenen springen eruit. In de eerste plaats de controleerbaarheid. Een stemming houdt besluitvorming door het *ambt* in waarvan de raadsleden deel uitmaken. Het handelen van het ambt is voor cruciale momenten nauwkeurig geregeld, omdat de standpunten van velen uiteindelijk tot één beslissing van het orgaan zelf moeten worden omgevormd. Daarover mag geen enkel misverstand ontstaan. Vandaar bijvoorbeeld de nauwkeurige regels over het quorum, etc. Bovendien moet kunnen worden vastgesteld dat een raadslid in vrijheid zijn stem uitbrengt, zonder druk van buitenaf. Fysieke aanwezigheid in de vergadering zelf biedt daarvoor – in ieder geval tot op zekere hoogte – de beste garanties.

In de tweede plaats het motief van uniformiteit. Hoewel er ruimte is om de vorm waarin een stemming plaatsvindt nader vast te stellen, zal, nadat die keuze is gemaakt, elk raadslid op dezelfde wijze zijn stem moeten uitbrengen. Dat vergroot de transparantie, en voorkomt dat van geval tot geval nieuwe uitzonderingen moeten worden beoordeeld. Want waarom anders het stemmen via Skype beperken tot overmacht wegens verblijf in het buitenland? Waarom niet ook als een raadslid andere belangrijke zaken elders te doen heeft? Een uniforme, duidelijke procedure zonder uitzonderingen dwingt op zulke momenten het raadslidmaatschap voorop te stellen. En dat is geen slechte zaak.